

ORD: JØRGEN AAMOT
BILDER: JØRGEN AAMOT OG FREDRIK ERICSSON

PUDDER PÅ PAKIST

LAILA VAR FIN, MEN
GJORDE SEG VANSKELIG
PÅ SLUTTEN. DA VAR DET
GODT Å HA 8000-METEREN
GASHERBRUM2
I BAKHAND. BLI MED
JØRGEN AAMOT
OG FREDRIK
ERICSSON PÅ
SOMMERFERIE I KARAKORAM
NORD I PAKISTAN.

Vinden kom fra ingensteds. Den pisket opp snøkrystallene på toppryggen, og snart ble utsikten tettet igjen av drivende skyer. I små sekunder så vi toppryggen foran oss, i neste øyeblikk var det helt hvitt. Vi var kalde, vi hadde vært kalde helt siden alarmerne ringte i det vesle teltet vårt klokken 23. Den tynne luften gjorde oss tungpustet, vi fikk aldri beveget oss fort nok til å få varmen i kroppen.

Tvilen kom sigende, og skjøv til side selvsikkerheten vi hadde hatt da vi tittet ut på fullmånen som lyste opp de mektige fjellene rundt oss da vi våknet. Vi hadde ikke sovet noe særlig. Det var trangt i teltet, lite oksygen på rundt 7000 meter bidro til en murrende hodepine og ubehag. Trass blodslitet hadde vi hatt en god følelse hele veien.

Nå var det knappe 200 høydemeter til toppen av Gasherbrum2.

Skulle det bli med drømmen?

DET VAR LAILA SOM startet det hele. Et fjell på rundt 6000 meter, i fjellområdet Karakoram nord i Pakistan. Min venn Fredrik Ericsson, sendte en mail. "Jag har hittat et åkbart berg norr i Pakistan på ungefår 6000 meter som heter Laila Peak, følger du med dit til sommaren?"

Det så ut som en skikkelig brattkjøringsgodbit. En jevnt bratt og eksponert snøflanke fra topp til fot. Laila Peak hadde tidligere bare hatt to bestigninger og ingen hadde foreløpig våget seg ned fjellet på ski.

Vi tygde litt på ideen. Når vi først brukte tid og penger på å komme oss inn i området, hvorfor ikke forsøke oss på et annet fjell i samme slengen? Det lå tidlig i kortene at et av Pakistans fem fjell over åttetusen meter kom til å bli vårt andre mål. Valget falt på Gasherbrum 2, 8035 meter over havet, en mektig topp helt på grensen til Kina. På bilder så G2 ut som et perfekt brattkjøringsfjell. Skialpinister hadde

HØY SKIFØRING: Jørgen Aamot legger svinger ned den bratte flanken fra Laila Peak, med verdens flotteste utsikt i øyekroken. I bakgrunnen sees blant annet K2 og Gasherbrumene.

HIMMELSPIR: Laila Peak er steil og vakker, og har en bratt snøflanke med 40-50 graders helning.

“DET SÅ UT SOM EN SKIKKELIG BRATTKJØRINGSJOBBIT. EN JEVNT BRATT OG EKSPONERT SNØFLANKE FRA TOPP TIL FOT.

tidligere besøkt G2 og vi visste dermed at planen vår kunne la seg gjennomføre.

ISLAMABAD ER EN FREMMED planet. Her er absolutt alt annerledes, luktene, lydene og synsinntrykkene, ingenting stemmer, i Pakistans hovedstad går det en evig strøm av lastebiler, esler, hester, gamle mødre og hunder, alt virker kaotisk, i det fjerne høres bønnenrop og overalt tutes det med bilhorn. Vi brukte noen dager, både for å venne oss til nye omgivelser og gjøre avsluttende forberedelser og innkjøp. Fotoapparatene gikk varme, men dette var bare starten på eventyret.

Vår plan var å fly med PIA, Pakistan International Airlines (eller "Perhaps I Arrive", som det også kalles) til Skardu lenger nord, og videre med jeep til landsbyen Hushey. Ikke overraskende fikk vi meldingen om at flyet vårt var innstilt grunnet dårlig vær. Dermed fikk vi oppleve bilveien Karakoram Highway (KKH) som går

langs den enorme elven i naturområder der det etter naturlovene ikke skal gå noen vei. I lange strekninger er veien en 40 grader bratt fjellside på omtrent 1500 høydemeter som ender i den frådende elven Indus.

Vel fremme i Skardu gikk veien videre med Jeep til Hushey der turen vår virkelig begynte. Grytidlig neste morgen stod mellom 20 og 30 av landsbyens innbyggere utenfor teltene våre. Bærerene hadde kommet. Bagasjen og det øvrige utstyret til vår lille ekspedisjon ble fordelt blant de stolte fjellbøndene.

LAILA VAR FIN. Etter to dagers vandring sammen med et knippe bærere fra landsbyen stod vi ved foten av fjellet og kunne konstatere at hun så kjørbart ut, et steilt og flott fjell. Heldigvis, for under planleggingen fant vi ingen beskrivelser av fjellet, kun bilder. Et par dager etter at vi hadde ankommet basecamp, hadde vi allerede hatt en rekogniseringstur opp en 1200 meter lang renne,

TIMEOUT: Et harmonisk øyeblikk i det pakistanske høfjellet. Jørgen Aamot studerer himmelen.

tatt våre første svinger på pakistansk jord, og etterlatt en høydeleir på rundt 5000 meter på fjellet. En liten uke senere var vi klar for et toppforsøk. Vi startet ved midnatt for å unngå den pill råtne snøen som skapes av solen midt på dagen. De første hundre høydemeterne opp fra leir 1 gikk i lyset fra en tindrende klar fullmåne. Like før solen stod opp kom vi til et skar der vi fikk utsikt over blant andre Gasherbrummene, K2, Masherbrum og Broad Peak. Et ubetalelig syn, selv om vårt eget fjell, Laila Peak, kanskje var det aller flotteste.

En lang travers førte oss inn på snøflanken som gikk til topps. Denne holdt en jevn helningsgrad på mellom 40 og 50 grader, med andre ord perfekt for brattkjøring. Førret var i begynnelsen bra med fast og fin snø og vi hadde god oppdrift. Nærmere toppen ble vi derimot møtt med bristende skare oppå 20 centimeter sukkersnø som igjen hvilte på blåis.

Vi var ukomfortable. Dette var verken godt

^ < INNMARSJ: Skibestigninger i Himalaya krever lange anmarsjer. Turen til foten av Laila tok to dager.

< LOKAL HJELP: Bærere var uvurderlig hjelp under transporten inn til stedet der klatringen startet. Og de feite skiene fikk mye oppmerksomhet.

^ MÅLET NÅDD: Fredrik Ericsson tar de siste stegene til topps på Gasherbrum2, og kan nyte utsikten til Kina, India og Pakistan. De siste 400 høydemeterne var et blodslit.

“VI VAR UKOMFORTABLE. DETTE VAR VERKEN GODT SKIFØRE ELLER TRYGT UNDERLAG Å BEVEGE SEG PÅ.

^ **NEDFART:** Trass i en slitsom klatretur til 8035 meter over havet, gikk skikjøringen ned fra Gasherbrum2 overraskende bra. Førret var varierende, men ga løssnø mot slutten. Fredrik Ericsson i aksjon.

> **LEIREN:** Aamot og Ericsson klatret i relativt lett, alpin stil, og hadde bare med seg et lite telt opp i fjellet.

skiføre eller trygt underlag å bevege seg oppover på. Dessuten var det ufattelig slitsomt. Både stegjern og øks måtte slås igjennom både skare og sukkersnø ned til isen. Brattheten nærmet seg nå 60 grader og føret så ikke ut til å bedre seg.

KNAPPE 150 METER under toppen innså vi at vi ikke hadde utstyr til å fortsette. Noen skikjøring fra toppen ville heller ikke komme på tale. Selv om skuffelsen var stor der og da ble den fort dempet av utsikten, været og nedkjøringen som ventet oss. Skikjøringen ned fra Laila Peak var krevende, og meget eksponert. Her var det forbudt med feil! Vi var glade, litt skuffet og utrolig slitne da vi ble møtt av kokken vår med kjeks og hermetisk frukt ved foten av fjellet. Både Fredrik og jeg gikk med følelsen av å ikke ha fått gjort vårt beste for å nå toppen av Laila. Vi ble enige om å prøve en gang til, med dobbeløkser, isskruer og tau.

Men vi ble skuffet, nok en gang.

Vi kom knappe 50 høydemeter lengre enn første forsøk. Disse 50 høydemeterne brukte vi nesten tre timer på å klatre.

Det var tross alt en følelse av eksklusivitet og mestring som fylte oss da vi trygt nede kunne skue opp på fjellet som ikke ville la oss slippe til. Høyt oppe fra fjellet hadde vi sett Gasherbrum 2, neste stopp.

Den 8035 meter høye toppen lokket i det fjerne.

NEGATIV ENERGI preget stemningen i G2 basecamp. Rundt 130 klatrere pratet ustanselig om mye snø, vanskelige forhold og dårlig vær. En tysk klatrer med fem 8000-metere på samvittigheten var klar i sin tale etter å ha ventet i tre uker.

– For mye snø og for dårlig vær! Det kommer til å bli ytterst få bestigninger av Gasherbrum2 i år, for meg er ventetiden over, jeg drar hjem, sa han. Ingen hadde vært over 6000 meter og foreløpig var ikke engang leir 2 etablert.

Etter å ha etablert oss og blitt kjent med våre russiske leir-naboer, var vi klare for å smake på hva det 8035 meter høye fjellet kunne tilby. Fra base camp går et stort brefall på tusen høydemeter til leir 1, som ligger på en botnbre - omkranset av seks Gasherbrumer, hver og en fantastiske fjell.

Fra leir 1 var det etablert faste tau til 6300 meter, men det var fremdeles 200 meter med upløyd mark til leir 2. På vår første akklimatiseringstur tok Fredrik og jeg på oss jobben med å trække spor den siste biten opp til leir 2. Neste dag følte vi oss fremdeles i fin form og bestemte oss for å

RUTA: Veien opp mot Gasherbrum2 gikk via ryggen til venstre på bildet, foran og rundt på baksiden av topptriangelet. Nedfarten gikk i brefallet til høyre.

MYLDER: Glade barn og yrende folkeliv i Pakistan.

gå en kort tur videre oppover. Noen litauere som startet før oss, måtte snu etter bare 100 meter på grunn av høydesyke og tapet av en ryggsekk. Vi var på nytt først i løypa og la opp faste tau til like under 7000 meter. Vi sov to netter på 6500 meter og returnerte til base camp slitne, men fulle av pågangsmot og tro på suksess. En lengre periode med dårlig vær satte inn og vi ble værende over en uke i base camp. Det var snart gått en måned siden vi forlot Laila Peak. Fullmånen som snart nærmet seg, slo følge med det gode været nok en gang.

DA MELDINGEN KOM om et værvindu på en liten uke, visste vi at det var nå eller aldri. Vi pakket sekkene for et toppstøt, og kom oss av gårde. Da vi kom til leir 1 så vi et enormt løssnøskred som fylte hele sørsiden av G2. Heldigvis berørte ikke skredet ruta vår, men vi bestemte oss for å la snøen få hvile en ekstra dag og overnattet i leir 1.

Fire dager etter at vi forlot base camp lå vi klare for toppstøt i leir 3 på 7000 meter. Rundt midnatt var vi begge klare til å ta fatt på de siste 1000 høydemeterne til toppen. Det var kaldt, klart og fullmåne, nok en gang.

Fantastiske syn åpenbarte seg i takt med soloppgangen. Det at 50 av verdens 100 høyeste topper ligger i Karakoram sier litt om omgivelsene. Vi hadde også utsikt til tre land: Pakistan, India og Kina.

De siste 400 høydemeterne var et blodslit, men likevel var det været som bekymret oss i større grad. De første vindkulene møtte oss like under topppyramiden. Sikten ble kraftig redusert, men vi jobbet oss sakte opp mot det høyeste punktet.

Små glimt god sikt var nok til at vi greit kunne orientere oss mot toppen. Da vi endelig kunne forsere de siste meterne var vinden så kraftig at vi måtte krype på alle fire. Målet var nådd, men vi ville bare ned.

FREDAG 22. JULI, klokken 12.30 spente vi på oss skiene 8035 meter over havet og tok de første svingene ned Gasherbrums bratte østflanke. Med tanke på hvor vanvittig sliten man ble av å klatre opp, skulle man tro at skikjøringen ned ville bli ren smerte. Tvert i mot.

Ved bruk av brede ski og mer teknikk enn kraft gikk skikjøring i 8000 meters høyde overraskende bra. Først var svært varierende, men de siste 300-400 høydemeterne ned mot teltet vårt i leir 3 opplevde vi tredve centimeter løssnø.

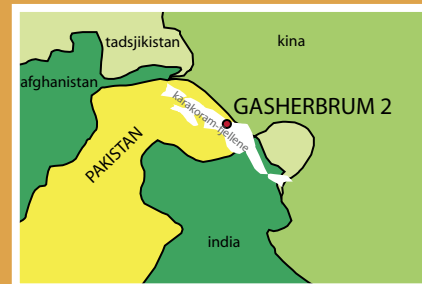
Nedkjøringen var krevende hele veien, og da spesielt mentalt, med tanke på skredfare og bresprekker. Å "onsight" brefall på 40-50 grader i 6000-7000 meters høyde er tungt for hodet, men vi vurderte risikoen som akseptabel og klarte oss heldigvis uten en skramme.

SEKS DAGER ETTER AT VI FORLOT basecamp kunne vi komme tuslende inn i basecamp. Gleden var stor, både for oss og våre nye venner. Av religiøse grunner finnes det ikke alkohol i Pakistan, men kokken vår, Arman, bød opp til Pepsi.

Det smakte aldeles fortreffelig.

“FULLMÅNEN SOM SNART NÆRMET SEG SLO FØLGE MED DET GODE VÆRET NOK EN GANG.

>> KARAKORAM

KARAKORAM: Kjeden strekker seg 48 mil i området mellom Indus-elven, Yarkant-elven, Nord-Kashmir og den sørlige utløperen av Hindu Kush-fjellene. Området ligger i grenseland mellom Kina, Pakistan og India, og har til tider vært preget av militære konflikter. Rundt 50 av verdens 100 høyeste fjell befinner seg i dette området, blant dem K2, sammen med noen av de største breene i verden. Fordelen med å klatre i Karakoram er at fjellene unngår monsunen fra India. Dermed kan man klatre i juni, juli og august. Perfekt match med Jørgen Aamots ferie fra jobben som folkehøgskolelærer. Lenger øst, i Nepal og Tibet, kan man kun klatre om våren og høsten.

EKSPEDISJONEN: Jørgen Aamot og Fredrik Ericsson tilbragte to måneder i regionen. Begge to er rutinerte brattkjørere og klatrere, og Fredrik Ericsson har tidligere kjørt på ski fra Shisha Pangma (8012 moh). Målet med Karakoram-ekspedisjonen denne sommeren var å klatre, og om mulig kjøre på ski fra, fjellene Laila Peak (ca 6000 meter) og Gasherbrum2 (8035 moh). De to klatrerne klatret "lett", i alpin stil, og bar med seg et lite telt oppover på fjellet. De kom aldri til topps på Laila Peak, men fikk kjørt på ski fra rundt 150 meter under toppen. På Gasherbrum var de blant de få klatrerne som kunne notere seg en bestigning denne sesongen. Ekstreme nedbørsmengder har preget Karakoram, og mange ekspedisjoner dro hjem med uforettet sak.